

DP1: Epidemiološko spremeljanje in odzivanje

Strokovno mnenje glede spremeljanja virusa v odpadnih vodah in njegove natančne karakterizacije v odpadnih vodah

---

Datum prejema vprašanja: 12. 12. 2022

Zastavljač vprašanja: DP0: Koordinacija

Vprašanje prejeto po: elektronski pošti

Rok za pripravo odgovora: 14. 12. 2022

Datum odgovora: 13. 12. 2022

Prejemniki odgovora: DP0: Koordinacija

Priloge:

- 1) Dopis Ministrstva za zdravje s pozivom za pripravo strokovnega mnenja (št. 900-609/2021/166 z dne 7. 12. 2022)
-

Vprašanje

Glej prilog.

Strokovno mnenje

Epidemiološko spremeljanje virusa SARS-CoV-2 v odpadnih vodah je učinkovit pristop prostorskega in časovnega spremeljanja okužb s SARS-CoV-2 na populacijski ravni. Deluje na principu kvantitativne analize RNA virusa v odpadnih vodah, ki ga s fekalijami izločajo okužene osebe. Na podlagi analiz obremenitev odpadne vode z izločenim RNA virusa lahko pridobimo informacije o razširjenosti virusa v opazovani populaciji [1-3].

Virus SARS-CoV-2 bo najverjetneje ostal z nami in še naprej krožil med prebivalstvom, nemogoče pa je predvideti, v kakšnem obsegu. Zato je kontinuirano in ustrezno epidemiološko spremeljanje številnih kazalnikov epidemije covid-19 v Sloveniji nujno, ker so ti podatki predpogoji za pripravo ocen tveganja za zagotavljanje pravočasnega odzivanja na spreminjačo se epidemiološko situacijo in učinkovito obvladovanje epidemije [4]. Med kazalniki spremeljanja covid-19 je ob prehajanju bolezni v endemično obliko vedno pomembnejše spremeljanje virusa SARS-CoV-2 v odpadnih vodah, ki nam poda epidemiološko sliko, ki ni odvisna od obsega humanega testiranja in sekveniranja njihovih kužnin.

Na podlagi trenutne epidemiološke situacije [5] in modelske napovedi razvoja širjenja okužb s SARS-CoV-2 v Sloveniji [5, 6] je nadaljevanje spremljanja SARS-CoV-2 v odpadnih vodah in njegove natančne karakterizacije v vzorcih odpadne vode strokovno utemeljeno in nujno.

Rezultati spremljanja SARS-CoV-2 v odpadnih vodah morajo biti strokovno utemeljeni glede na javnozdravstvene potrebe, kakovostni in metodološko ustrezeno obravnavani.

Iz navedenega izhaja, da predlagamo nadaljevanje izvajanja obstoječega spremljanja SARS-CoV-2 v odpadnih vodah, ki ga izvaja Nacionalni laboratorij za biologijo, za obdobje do vzpostavitve nacionalnega sistema epidemiološkega spremljanja SARS-CoV-2 v odpadnih vodah, ki ga vzpostavlja Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) in Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (NLZOH). Nacionalni sistem epidemiološkega spremljanja SARS-CoV-2 v odpadnih vodah ocenjujemo, da bo vzpostavljen konec februarja 2023, s čimer bi ga v uporabo lahko implementirali 1. 3. 2023.

Poudarjamo, da je pomembno, da se v obdobju do vzpostavitve nacionalnega sistema epidemiološkega spremljanja SARS-CoV-2 v odpadnih vodah omogoči razvojne vire NIJZ in NLZOH, ki bosta z vzpostavitvijo nacionalnega sistema epidemiološkega spremljanja SARS-CoV-2 v odpadnih vodah postavila strokovno utemeljene temelje za nacionalni sistem epidemiološkega spremljanja številnih povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadnih vodah.

Reference in viri:

- [1] Daleiden B, Niederstätter H, Steinlechner M, Wildt S, Kaiser M, Lass-Flörl C, et al. Wastewater surveillance of SARS-CoV-2 in Austria: development, implementation, and operation of the Tyrolean wastewater monitoring program. *Journal of Water and Health*. 2022; 20(2): 314–28.
- [2] Medema G, Been F, Heijnen L, Petterson S. Implementation of environmental surveillance for SARS-CoV-2 virus to support public health decisions: Opportunities and challenges. *Curr Opin Environ Sci Health*. 2020; 17: 49–71.
- [3] Sims N, Kasprzyk-Hordern B. Future perspectives of wastewater-based epidemiology: Monitoring infectious disease spread and resistance to the community level. *Environ Int*. 2020; 139: 105689.
- [4] Fafangel M, Ihan A, Grgič-Vitek M, Kukec A, Lejko-Zupanc T, Podjed D, et al. Strokovna izhodišča in usmeritve za pripravljenost in odzivanje na okužbe z virusom SARS-CoV-2 v jesensko-zimski sezoni 2022/2023 v Sloveniji. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Dostopno na: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/strokovna_izhodisca_in_usmeritve_za_pripravljenost_in_odzivanje_na_okuzbe_z_virusom_sars-cov-2.pdf.
- [5] Nacionalni inštitut za javno zdravje. Tedenski novičnik informacij s področja covid-19 z dne 8. 12. 2022. Dostopno na: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/tedenski_novicnik_47teden_2022_8.12.2022_final.pdf.
- [6] Nacionalni inštitut za javno zdravje. Modeliranje covid-19. Dostopno na: <https://modeliranje.nijz.si/>.

Sprejem strokovnega mnenja

Strokovno mnenje je bilo obravnavano na sestanku DP1: Epidemiološko spremljanje in odzivanje dne 13. 12. 2022.

Do predloga se je opredelilo 27 članov DP.

Rezultati glasovanja: ZA: 27   PROTI: 0   VZDRŽAN: 0
